Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CII. No. 175. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 15, 1995. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 15-го ВЕРЕСНЯ 1995 р. Ч. 175. РІК CII.

Л. КУЧМА ВИСЛОВИВСЯ ЗА ШИРОКИЙ ДІЯЛОГ З РОСІЄЮ

Київ (УНІАР). — „До цього часу Україну не хочуть бачити як рівноправного партнера, — сказав Президент України Леонід Кучма 12-го вересня на імпровізованій пресконференції, відповідаючи на запитання журналістів щодо українсько-російських відносин. — Ми будемо робити все, аби показати, що це не так. Щодо Чорноморської фльоти, то Україна не відійшла від жодної букви домовлення в Сочі... Головне, щоб був продовжений переговорний процес між урядами, між прем'єр-міністрами, як ми про це домовилися в Сочі. Одна зустріч у Москві відбулася, а друга трохи загальмувалася. І ми розуміємо, чому вона загальмувалася, на превеликий жаль. Але процес іде все-таки. І я думаю, що буде йти в нормальному напрямку, бо з точки зору національних інтересів і України, і Росії він повинен іти".

На запитання щодо відносин України і НАТО, Л. Кучма відповів: „Є довір'я до нашої держави, до тієї політики, яку ми проводимо... Згідно з нашими законами Україна — позаблькова держава, і ми дотримуватимемося цього й надалі. Хоча це занадто тяжка ноша в цій ситуації, коли нас зі всіх боків тиснуть. Але я вважаю, що на початку нашої незалежности з цього приводу було прийнято розважне рішення". Ситуація навколо Югославії показала, за словами Президента, що Росія певною мірою втратила вагу в світі. „Якщо й надалі приватиме політика ‚небачення' партнерів у таких країнах. як наша, то від цього ситуація тільки погіршиться". Л. Кучма висловив розуміння того, що на багато політичних заяв російських політиків зумовлені виборчою кампанією.

Президент Кучма повідомив, що цього дня мав зустріч з Анатолієм Собчаком і мав з ним „добру й відверту розмову".

Ця зустріч показує, що Росія хоче жити в мирі й добросусідстві з Україною. „Київ — це не вся Україна, а Москва — ще не вся Росія". Президент висловився за налагодження широкого діялогу з Росією — Санкт-Петербургом, Тюменню, Уралом, Сибіром, у тому числі й в економіці.

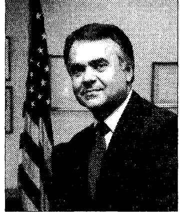
Л. Кучма запевнив, що збереження політичної стабільности в Україні залежить від того, чи не „почне бурлити Верховна Рада" з початком своєї праці. За словами Президента, виходячи із завчасних критичних заяв Олександра Мороза про програму Уряду, важко розраховувати на нормальну співпрацю з головою ВР.

У відповідь на те, що програма Уряду не зовсім відповідає вимогам МВФ, Президент підкреслив, що програма Уряду перш за все має відповідати інтересам України.

Л. Кучма наголосив на тому, що він задоволений працею Міністерства Закордонних Справ і особисто працею міністра Г. Удовенка.

Б. Футей отримав почесну відзнаку Президента України

Київ. — З нагоди відзначення 4-ої річниці незалежности України Президент України Леонід Кучма наділив суддю Федерального суду в ЗСА і визначного громадського та політичного активіста Богдана Футея почесною відзнакою „за значний особистий внесок у розвиток українсько-американських відносин у розбудову системи законодавства України".

Д-р Б. Футей

Б. Футей був одним із 25 осіб, яких Президент того дня наділив почесними відзнаками за їхні зусилля для відбудови України.

Суддя Б. Футей є першим українцем в ЗСА, що сповняє почесне завдання судді Федерального суду претенсій вже від 1987 року, а раніше працював головою Комісії закордонних претенсій ЗСА. Здобувши ступінь доктора юридичних наук в 1968 році, він працює не лише як адвокат, але також є активний у програмі демократизації та верховенства права, яку провадить Конференція суддів при Державному департаменті ЗСА разом із Американською асоціяцією адвокатів в Україні і Росії.

Він постійно бере участь у програмах обміну суддями і семінарах та був консультантом групи для підготови конституції України. Він був офіційним спостерігачем під час парляментарних і президентських виборів в Україні у 1994 році, як консультант Міжнародної фундації виборчих систем із центральним бюром у Вашінґтоні, що працює для 75 країн світу у розвитку демократичного виборчого процесу шляхом технічної допомоги, правної реформи та освіти виборців. Він теж був радником у справах України для групи нових незалежних держав.

Б. Футей є також професором права в українських університетах Києва, Львова і Мюнхену і саме зі Львова приїхав він до Києва, не знаючи, що отримає таке високе відзначення. Рекомендував його на це відзначення амбасадор України в ЗСА д-р Юрій Щербак, а підтримав поручення міністер закордонних справ України Геннадій Удовенко.

УКРАЇНА ПРИЙМАЄ ГОСТЕЙ

Київ (Р. Р.). — Тут у вівторок, 12-го вересня, керівники української держави прийняли делеґацію Литви, очолювану заступником голови Комітету в закордонних справах сейму Литви, керівником литовської делеґації в Раді Европи Альґірдасом Грицюсом.

Голова Верховної Ради України О. Мороз подякував литовцям за активну підтримку в питанні прийняття України до Ради Европи. А. Грицюс підтвердив, що його країна, як і всі держави Прибалтики, незмінно голосуватимуть за прийняття України до Ради Европи.

Під час зустрічей сторони підписали низку документів про співпрацю в різних галузях.

Того ж дня в Україну прибула представницька делеґація Ізраїля, очолювана прем'єр-міністром Їцаком Рабіном. В перший день відбулися переговори з прем'єр-міністром України Євгеном Марчуком, міністром закордонних справ Геннадієм Удовенком, міністром оборони Валерієм Шмаровим, міністром машинобудівництва, військово-промислового комплексу і конверсії Валерієм Малєвим. Прем'єр-міністри обох країн підписали заяви і протоколи про лібералізацію торгівлі, безвізовий в'їзд і виїзд осіб з дипломатичними пашпортами, а також про співпрацю в галузі медицини.

Під час зустрічі з журналістами І. Рабін висловив задоволення, що він є перший прем'єр Ізраїля, який відвідав таку велику країну, як Україна. Мета його приїзду — „укріплення українсько-ізраїльських відносин". Гість зазначив, що хоч Ізраїль менша країна, але обидві сторони мають великі перспективи і резерви для взаємовигідної співпраці.

Вдень І. Рабін поклав квіти до могили Невідомому воякові та в Бабиному Яру, де взяв участь у жалобній церемонії. Вечором у Будинку Прийнять відбулося підписання угод.

БОСНІЙСЬКІ СЕРБИ ВІДСТУПАЮТЬ

Загреб, Хорватія. — Хорватські війська у висліді рішучого наступу потіснили боснійських сербів по цілій лінії фронту Дрвар — Врбас — Шіпово і підійшли до міста Яйце в центральній Боснії, яке ще перебуває під контролею сербів.

Разом з тим сербів успішно атакують мусулманські війська. Вони захопили сербське військове укріплення на горі Озрен і оточили сербську формацію чисельністю 1,200 осіб, які звернулися до міжнародних гуманітарних організацій з проханням посприяти їхній евакуації.

Офіційний представник об'єднаних збройних сил НАТО в південній зоні Европи зі штабом в Неаполі Франко Вельтрі підтвердив, що керівники НАТО і ООН підписали спільний меморандум щодо „взаєморозуміння у справі протисербських летунських атак у Боснії". Цей документ базується на попередніх рішеннях Ради безпеки ООН і командування Північно-Атлантичнним оборонним союзом щодо обов'язкового запевнення безпеки у визначених зонах.

Адміністрація ЗСА відкинула звинувачення Росії в тому, нібито щодо боснійських сербів застосовується ґеноцид. Під час пресової конференції в Білому Домі Президент Билл Клінтон нагадав, що збройну операцію в Боснії схвалила ООН. Подруге, повітряні атаки є відповіддю на відверту збройну провокацію з боку сербів, коли вони обстріляли з тяжких гармат центральні райони Сараєва, вбивши багато мирних громадян. Потретє, цілі для бомбардувань летуни ЗСА і НАТО вибирають відповідально, обережно, з властивим їм професіоналізмом, підкреслив Президент Б. Клінтон.

У Державній думі Російської Федерації відбулася чергова пресова конференція з приводу останніх подій на Балканах. Як відо-

(Закінчення на стор. 4)

Схопленого отамана звільнено

Київ (Р. Р.). — Тут у четвер, 7-го вересня, газета „Кієвскіє Вєдомості" повідомила, що недавно зниклого отамана Хмельницького козацького коша Василя Онуфрійчука звільнено з рук терористів.

Будучи засновником хмельницької агро-промислової фірми „Верес", В. Онуфрійчук став добре відомим на Хмельниччині. Злочинна група, очолювана рекетиром на прізвище Панікар, вимагала в полоненого цінності та гроші.

Правоохоронним органам вдалося добути інформацію про терористів і їх захопили, а В. Онуфрійчука звільнили живим і неушкодженим. Оскільки В. Онуфрійчук на минулих виборах кандидував до Верховної Ради від Руху, то в пресі висловлювано думки про можливу причетність до його зникнення урядових організацій. Раніше його фірма процвітала і він навіть спонзорував три вистави у Львівському Театрі Української Армія. Але останнім часом діяльність фірми дуже цікавилися правоохоронні органи, тому й виникла думка, що ці органи були причетні до його зникнення.

Доляр відзискав свою вартість

Вашінґтон. — У вівторок, 12-го вересня, на валютних біржах американський доляр вперше від січня відзискав свою вартість, переступивши рівень 100 японських єнів.

Після майже 20-відсоткового падіння на початку біжучого року до вартости 79.75 єнів, доляр дійшов знову до своєї належної сили 101.16 єнів. Тому й не диво, що Уряд президента Билла Клінтона належно врадуваний цим явищем.

Одначе треба признати, що у цьому випадку належність за вміле ведення фінансової політики таки віддано її головному стратегові Р. Рубінові, секретареві Державного скарбу. Економісти та фінансові експерти уважають. що тільки завдяки вмілому маневруванні Р. Рубіна, якого він набув працюючи багато років у нюйоркському фінансовому центрі Волл стріту, зумів він відвоювати майже повністю втрачену вартість доляра проти японської єни.

Україна є основним споживачем російського ґазу

Київ (УНІАР). — Твердження про те, що Україна цілковито залежить від достав ґазу з Росії тенденційне, оскільки Росія неабияк залежить від закупівель Україною її ґазу, вважає член Української Академії Наук Національного Проґресу, експерт українсько-туркменсько-іранської комісії з питань транспортування ґазу Олександер Свердлов. За його словами, Росія експортує до Европи ґазу значно менше від своїх можливостей — більші обсяги наявні ґазопроводи пропустити не здатні. Частину російського ґазу закуповує Україна, і крім неї, цей ґаз запропонувати нікому.

На думку вченого, наміри Росії щодо будівництва нового ґазопроводу на Захід через Білорусь несерйозні, оскільки для спорудження лише однієї нитки з пропускною спроможністю 30 блн. кубометрів на рік потрібно 10 млн. долярів. Крім того, неминуче висуне свої вимоги Польща, через територію якої проходитиме новий ґазопровід.

Гурт „Черкаські козаки" концертує по північній Америці

„Торкнемось, люди,
каменя основи
Душа крилата в прірву не впаде.
Та до дідівського джерéла знову,
Щоб збагатити душу,
припадем..."

Керівники групи „Черкаські козаки" в редакції „Свободи": Юрій (зліва) та Василь Марштупи.

Джерзі Сити, Н. Дж. (Г. Колесса). — Ці слова, написані Юрієм Марштупою, стали ідейною основою створення в 1984 році ансамблю козацької пісні „Черкаські козаки". Завдяки патріотичному духові та майстерності група здобула заслужену популярність в Україні та поза її межами. Протягом останніх чотирьох років „Черкаські козаки" двічі гастролювали по ЗСА та східній Канаді.

Як повідомляють нас засновники і керівники гурту брати Юрій та Василь Марштупи, третє турне „Черкаських козаків" по Північній Америці триватиме до середини листопада. Воно обійме стейти Ню Йорк, Ню Джерзі, Коннектикат, Пенсильванію, Мериленд, Мишиґен, місто Вашінґтон, а також Канаду. Цього разу група виступає з новою програмою під назвою „Гей, збирайтеся, черкаси".

— Черкасами колись називали українців-наддніпрянців, мешканців Черкас, Києва, Чигирина, Січеслава, Нікополя, Запоріжжя, Херсону, Одеси — словом, земель від Дніпра аж до Чорного моря, — розповідають брати Марштупи, гості нашої редакції. — З давніх давен там витає дух гордого козацтва, яке споконвіку боролося за долю України та її народу. Там, у Чигирині на Черкащині, будувалася вперше Україна як держава на чолі з гетьманом Богда-

(Закінчення на стор. 4)

ОХОРОНЕЦЬ КРАВ ГРОШІ

РІВНЕ. — Тут один з охоронців Укрсоцбанку майже два роки крав гроші з банківських кабінетів. В кінці він вкрав у директора банку із сейфу 2,940 дол. Тепер ним зайнялися слідчі.

В Україні

Голодівку припинено

ЛЬВІВ. — Представники Громадського конґресу та обласного осередку соціялістів, а також батьки російськомовних школярів дев'ятої середньої школи припинили голодування, оголошене на захист російськомовного навчання. Голодівку вони розпочали 1-го вересня у відповідь на рішення Львівської Міської Ради не створювати у дев'ятій школі російськомовної кляси. Наступного дня, 2-го вересня, забрали свій намет із площі перед школою, оскільки соціяліст Олександер Покровський пообіцяв, що це питання буде розглянено у Верховній Раді України.

Українці виїхали на театральний фестиваль до Єгипту

КИЇВ. — У Міністерстві Культури повідомили, що Експериментальне творче об'єднання України бере участь у Міжнародному театральному фестивалі, що розпочався у столиці Єгипту Каїрі. Мистецький колектив з України повіз до Єгипту виставу „Маркіз де Сад".

Л. Кучма привітав відкриття української школи

ОДЕСЬКА ОБЛАСТЬ. — Президент України Леонід Кучма надіслав телеграму до щойно відкритої южненської школи з українською мовою навчання. Новоспоруджена школа у Южному, зазначив Президент, „є ознакою морального здоров'я суспільства". Привітав учителів та школярів і голова Народного Руху України Вячеслав Чорновіл. Директор школи Людмила Прокопецька пояснила, що школу збудовано не за рахунок державних грошей, а завдяки пайовим внескам колективів морського порту, заводів „Індустрія", Припортового та інших. Чимало активістів просвітянського Товариства „Червона Калина" працює на цих заводах.

Ускладнилися умови праці гідроелектростанцій

КИЇВ. — за словами міністра енерґетики та електрифікації України Олексія Шеберстова, зниження рівня води у Дніпрі та інших водоймах, спричинене надмірним використанням гідроелектростанцій влітку, привело до ускладнення в праці пароплавства, сільського господарства та до погіршення екологічної ситуації. До більшого навантаження гідравлічних електростанцій, яких використовувалося для реґулювання навантаження в енерґосистемі, причинився брак палива на теплових електростанціях через фінансову скруту. А праці гідроелектростанцій сприяла висока повінь навесні. Тепер їх інтенсивна праця стала неможливою і це перешкоджає зробити резерви палива на зиму: його доводиться спалювати вже сьогодні, зазначив О. Шеберстов.

КУН занепокоєний

КИЇВ. — Конґрес Українських Націоналістів у поширеній 8-го вересня заяві висловив рішучий протест проти випуску Національним банком України ювілейних монет, присвячених містам-героям Київ, Одеса, Севастопіль і Керч. На думку кунівців, це „кумедний прояв постсовєтського мислення чиновників". КУН висловлює занепокоєння „настійливими намаганнями правлячих кіл зберегти чи відродити у свідомості українського народу спосіб думання, властивий віджилій комуністичній добі". КУН вважає, що подібні прояви є „свідомою цілеспрямованою політикою влади, орієнтованою на збереження фальшивих духово-культурних вартостей і „нав'язуванням народові малоросійського світогляду".

Полтава матиме свій ґаз

ПОЛТАВА. — На Котелівському ґазоконденсаторі Полтавської области на глибині 5,863–5,924 метри зафіксовано приплив ґазу біля 200,000 кубічних метрів на добу. Ґазовий конденсат прибуває 8.4 кубічних метрів на добу. Фахівці зазначають, що таке збільшення обсягів ґазу дасть можливість місцевому державному геологічному підприємству виконати свій річний плян з приросту видобутку вуглеводнів за 1995 рік.

Профспілки вимагають збільшення доходів громадян

КИЇВ. — Федерація Профспілок України пропонує переглянути розмір неоподатковуваного мінімуму доходів громадян і поставити його в залежність від конкретного соціяльного нормативу, яким має бути межа малозабезпечености, — зазначено у листі, який надіслав Президентові України голова Федерації Профспілок України, народний депутат Олександер Стоян.

У СВІТІ

СПЕЦСЛУЖБИ ІТАЛІЇ приведені у стан підвищеної бойової готовости в зв'язку з низкою терористичних акцій в Европі, здійснених ісламістами, а також у зв'язку зі загостренням ситуації на Балканах. Про це повідомив у спеціяльній заяві голова кабінету міністрів Італії Лямберто Діні. Він також підкреслив, що віднедавна виник „новий кримінальний феномен — об'єднання російської і турецької мафіозних груп" та китайська злочинна організація „Тріяда". Вони тримають під своєю контролею доставу нелеґальних еміґрантів зі Східньої Европи і країн „третього світу" на Апенінський півострів. За останні півроку спецслужби Італії разом зі силами охорони громадського порядку затримали понад 5,000 нелеґальних іміґрантів, переважно вихідців з Албанії і Туреччини.

У ВИСЛІДІ СУТИЧКИ демонстрантів з поліцією у Сантіяґо та інших чілійських містах декілька осіб поранено, понад 290 заарештовано. Демонстрації відбувалися з нагоди 22-их роковин військового перевороту, очоленого генералом Піночетом, якому вдалося повалити уряд лівого ліберала Сальвадора Альєнде. Найжорстокіша сутичка сталася під час організованого лівими силами маршу у центрі чілійської столиці, поблизу президентського палацу Ля Монеда. Демонстранти кидали пляшки зі запаленою бензиною у будинок головної управи карабінерів і в бюро Християнсько-демократичної партії. Скориставшись з вуличних безпорядків, кримінальні елементи розграбували багато крамниць.

В АМЕРИЦІ

ВІДНОСНО БЕЗСНІЖНА ЗИМА і виїмково сухе літо є причиною того, що губернатори трьох стейтів на північно-східньому побережі країни, Ню Йорку, Ню Джерзі та Коннектикат будуть змушені негайно запровадити деякі обмеження води. У нюйоркському стейті, зокрема його південній частині та самому місті Ню Йорк губернатор Джордж Патакі оголосить загрожуючу небезпеку посухи, а в сусідньому нюджерзькому стейті губернатор Крістін Тодд-Вітман оголосить критичне становище зі забороною поливання трави, миття авт та інших щоденних неконечних вживань води. Все це з уваги на те, щоб запобігти справжній небезпеці браку води, бо вже сьогодні деякі водні збірники мають тільки 58.7 відсотків води.

ТЮТЮНОВА ІНДУСТРІЯ В ЗСА у першій половині 1995 року значно збільшила свої датки до крайової скарбниці Республіканської партії на передвиборчу кампанію. Речники згаданої індустрії твердять, що робиться це з уваги на те, що їм довподоби політична програма республіканців. Одначе критики підкреслюють, що в обличчі можливих змін, зокрема зі сторони Державного управління харчів і ліків, яке намагається, щоб нікотину визнати налоговим наркотиком і з цього приводу пропонує нові правила для вживання тютюнових виробів, це не надто до вподоби великій тютюновій індустрії, тому й такі фінансові вклади у скарбницю республіканців.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.
Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Америка для американців?

Недавня промова кандидата на президента ЗСА від Республіканської партії сенатора Боба Дола на зібранні членів Американського леґіону в Кензас викликала дуже широкий відгук і дуже багато критичних завваг. Б. Дол добре був свідомий, що ця промова здобуде йому прихильність більшости членів Американського леґіону, як і взагалі американців правих поглядів, а передусім тим збільшить число осіб, що будуть готові голосувати за нього в часі виборів на президента ЗСА. Кожний кандидат шукає популярности, кидаючи своїми словами чи обіцянками „кістку" своїм виборцям. Для Б. Дола такою „кісткою" незгоди, але й прихильности частини „родовитих американців", був його клич затвердження англійської мови, як офіційної, пояснюючи це тим, що „етнічний сепаратизм" є небезпекою для американської єдности. Цією небезпекою, на думку Б. Дола, є надмірна хвиля іміґрантів, які заливають тепер ЗСА і, не включаючись до спільноти, затримують свою мову, звичаї і сепаратизм від цілости. Ба, щобільше, він уважає, що розпочата Линдоном Джансоном, а продовжувана Ричардом Ніксоном боротьба із расовою дискримінацією обернулася тепер у дискримінацію білого населення, яке починає існувати немов у меншинній стадії.

Все це мусіло порушити не так може десять тисяч слухачів-леґіонерів, як інакодумаючих демократів, а передусім всіх тих, що належать до різних етнічних груп, але почувалися завжди інтеґральною частиною тої країни, яка постала і досі є країною різних рас і народів, що вибрали її, як свій осідок, бо вона була завжди країною іміґрантів. Недаром один із передових журналістів „Ню Йорк Таймсу", коментуючи тепер промову Б. Дола, цитує звернення Ф. Д. Рузвелта на конвенції аналогічної організації, а це Дочок американської революції, словами: „Мої співгромадяни — іміґранти". І тому саме теперішній погляд кандидата на майбутнього президента ЗСА викликав стільки коментарів.

Він особливо небезпечний тепер, коли обговорюється також зміну в законі про іміґрантів, що немов іде в парі із заявою Б. Дола відносно англійської мови і етнічного сепаратизму.

У тому наступі на іміґрантів мусимо бути сильно зацікавлені ми, українці, що незалежно від того, в якому часі ми прибули на американську землю, але створили тут свою окрему етнічну групу, яка гордиться плеканням окремішньої культури, мови, церкви, звичаїв, яка втримує суботні українські школи, молодечі організації, але завжди впродовж припливу усіх чотирьох хвиль іміґрації зуміла почувати себе американськими українцями чи українськими американцями і затримати лояльність так до країни поселення, як і до країни батьків.

Серед останньої хвилі іміґрантів, які поселилися або бажають поселитися в ЗСА, є ще багато таких, що не опанували англійської мови, але вони не менш цінні одиниці та дають свій видимий вклад у мозаїку американського суспільства ЗСА. Серед цих чистокровних українців, а не тільки громадян України, як і серед попередніх хвиль іміґрантів-українців, зокрема численних після Другої світової війни, немає злочинних чи кримінальних елементів, немає людей, що бажають використати державу до якої приїхали, жити на безробітті і немає, як досі, представників мафії. Ми можемо з чистою совістю ствердити, що українці — це позитивний, роботящий і надійний елемент у великій мозаїці народів, якою є і будуть ЗСА. Отож слід пригадати сен. Долові іншим, що теорія „перетоплюючого котла" була завжди фікцією, а прекрасною дійсністю була, є і буде мозаїка.

Однак тепер, коли саме на етнічні групи і саме на нових іміґрантів іде наступ зі сторони політиків і кандидатів на провідні місця в цій державі, ми доконче потребуємо збірного і одного заступництва за нами в усіх легальних чинників, так як це мають інші етнічні групи. На жаль, такого зорганізованого заступництва і опіки над іміґрантами з України досі не було і немає. А це справа, що вимагає негайної дії з уваги на протиіміґраційну пропаґанду, що розпочалася тепер у Вашінґтоні.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи"разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Олександер Серафин

ЧУЖА КОНКУРЕНЦІЯ НА РИНКУ ПРАЦІ В ЗСА

Багато американських фірм відсилає різні роботи поза межі ЗСА, де їх виконують чужинці за значно меншу винагороду. Наприклад, проєктування комп'ютерних програм, виповнення страхових позовів, податкових форм і т. п. До цього спричинилися головно комп'ютеризація і велика місткість підводних телефонічних кабелів.

Переміщення напівкваліфікованих робочих місць поза межі Америки не є новим явищем, але тепер цей процес набрав щораз більшого темпу. Подібну ситуацію проходили працівники сталевої та легкої промисловостей. Вищу заробітну платню вони мусіли виправдати більшою продуктивністю.

Багато спостерігачів побоюється, що ця зростаюча тенденція виконання робіт в країнах, що розвиваються, поширить проміжок між багатими і рештою суспільства ще більше, і частинно виелімінує середню верству населення. Економісти пояснюють цю ситуацію інтеґрацією ринків.

Багатонаціональні фірми використовують свої філії в Азії, наприклад, не тільки з причини низьких робочих платень, але також в інший спосіб. Інженери в ЗСА працюють над проєктом вдень і тоді електронічно пересилають інформації до Азії і там продовжується праця під час ночі в ЗСА. Цей підхід значно скорочує реченець виконання проєкту, часто до 40 відсотків.

Міняється давнє поняття, що не має кращих працівників за американських і, може, европейських. Це було лище небажання приймати на працю чужинців. Американські кваліфіковані працівники є далі попитними і високо цінені, але конкуренція починає мати свій ефект.

Багатонаціональні фірми привозять чужинців до ЗСА на стажування перед займанням їх у своїх філіях. Є спроби обмежити видачу віз таким особам і в цей спосіб протидіяти чужій конкуренції. Одначе американська еміґраційна політика останніми роками мала тенденцію заохочувати приїзд до ЗСА кваліфікованих і відраджувати некваліфікованих працівників. Крім бажання політиків, американські підприємці далі шукатимуть добрих угод по цілому світі.

З різних причин, навіть коли економіка ЗСА розвивалася, американські фірми звільнили в 1994 році понад 500,000 працівників. Цього року вже звільнено 212,000. Від грудня 1992 року найбільше працівників звільнили високотехнічні фірми, такі як Ай-Бі-Ем (122,000) і AT&T (83,000).

„Засоби програмування комп'ютерів зростають так швидко, що ми не бачимо кінця висилки вестатів праці довкруги світу", сказав американський секретар праці Роберт Райх. Досвідчені проєктувальники комп'ютерних програм в Індії одержують 1,200 — 1,500 дол. місячно, що становить четвертину американських платень. Вважають, що коло 75,000 індійців працює для американського ринку, приготовляючи комп'ютерні програми.

Індія здобула міжнародну репутацію-експертизу в засобах програмування комп'ютерів. Великі американські електронічні фірми, такі як Ай-Бі-Ем, Тексас Інструмент та інші стараються одна перед одною встановити свої філії в місті Банґальоре в Індії. Це місто є знане як центр науки і технології.

Недавно проведене дослідження 900 японських виробників показало, що найбільшою журбою в фабриках північно-східньої Азії є складна ситуація праці. В багатьох місцях економічний ріст є швидший, ніж кваліфікація робочої сили. Добре витреновані працівники залишають працедавця і переходять до того, хто платить більше.

По цілій Азії пожвавлення в розбудові інфраструктур створює велике запотребування на працівників різних ділянок, головно кваліфікованих. Тренування стало великою проблемою по цілому реґіоні. Інвестори надіються, що уряди держав займуться цією справою. Деякі чужі фірми мають свої програми тренування. Багато професіоналістів, випускників західніх університетів, вертається до своїх країн і засновує власні фірми, головно в ділянці комп'ютерних програм.

У Китаї деякі фірми мусіли підвищити платні на 50 відсотків для керівників і кваліфікованих працівників, щоб їх затримати. Інші фірми пропонують закордонні поїздки, платять за навчання в університетах та інші вигоди. Найбільш попитним працівником у Китаї є китаєць, який закінчив місцевий університет, а також одержав диплом з чужого університету, зокрема американського.

Постає питання: чи можуть чужі фірми плянувати свою майбутність на наявності дешевих кваліфікованих працівників в Індії та інших країнах, що розвиваються? Конкуренція дасть на це відповідь.

Михайло Шпонтак

РЕСПУБЛІКАНСЬКА РЕВОЛЮЦІЯ СПОВІЛЬНЮЄТЬСЯ

Восьмого листопада 1994 року республіканці виграли вибори й отримали поважну більшість в обох палатах Конґресу ЗСА. Тріюмф після 40-літньої ролі меншости і велика радість, а дехто цю перемогу правоцентристичної партії вважав третьою американською революцією. Республіканці перемогли при помочі пропонованого виборця „Контракту з Америкою", який передбачав: збалянсування бюджету, обмеження каденцій членів обох палат Конґресу, реформи охорони здоров'я, реформи публічної суспільної опіки (велфер), зниження податків, більш ефективне поборювання злочинства, реформи фінансування виборчих кампаній, усунення надмірного реґулювання економіки (уділення президентові права вето окремих частин законопроєктів), більш рішучу політику ЗСА в Боснії і Герцеґовині тощо. Ця „революція" прийшла після 40-літньої влади в Конґресі демократів , під час якої Уряд привів до пересичення реґулювання державної господарки та різних соціяльних програм для поліпшення долі етнічних меншин та незаможної верстви, які принесли вже приблизно чотири і пів трильйонів дол. державного довгу. Цей довг виносить задовження кожного громадянина 17,000 дол., включно з дітьми, котрі не підписували жодного векселя, тільки їхні батьки і діди довго голосували на невідповідальних політичних кандидатів. За цей довг держава платить відсотки приблизно 300 блн. дол. річно.

Минає дві треті року, а у Вашінґтоні і по стейтах далі великі дебати без помітних результатів республіканської „революції". Осягнено деякі бюджетові ощаджения компромісом між Конґресом і Білим Домом в сумі 16 блн. дол., але це тільки один відсоток від річного бюджету. Щоб доцілити поважніші ощадження для вирівняння бюджету, без серйозної редукції т. зв. „ентайтлментс" (допомога чи субсидії фармерам, емеритам, людям на повнім утриманні велферу тощо) не обійдеться. Конґрес тепер націлився на програми Медікер і Медікейд, кошти яких тепер виносять 176 блн. дол. і ростуть на 10% річно. Республіканці мають намір зменшити цей ріст медичної опіки до 6% річно з надією заощадження 270 блн. дол. до 2002 року, бо інакше ця медична програма для емеритів і людей на соціяльній опіці збанкрутує. Є голоси, що це можна осягнути підвишкою оплати за це медичне забезпечення (тепер відтягають 46.10 дол. з пенсії через знижку відсотків звороту за медичні видатки (тепер повертають 80%), або згоду емерита включитися до „керованої медичної опіки (Ем-Ейч О), без більшої можливости вибору лікаря. Білий Дім пропонує також зменшити бюджетні видатки на Медікер, але тільки на 160 блн. дол. і то протягом 10 років. Бюджетну частку велферу і Медікейд республіканці хочуть віддати стейтам з ощадженням, усунувши федеральну бюрократію, для більш економічної господарки губернаторами стейтів. Про обіцяну знижку податків у „Контракті з Америкою" республіканці покищо не говорять, а демократи закидують своїм противникам, що республіканці рішені віддати заощадження на Медікер і Медікейд заможнішим платникам податків у формі обіцяної знижки. Тут для об'єктивности треба сказати, що демократи значно піднесли податки на пенсії переважно середньозаможним емеритам минулого року, хоч обіцяли податки не підносити під час виборчої кампанії.

Ані республіканці, ані демократи не хочуть уточнити свої пляни зменшення державної бюрократії, усунення марнотратства і надужиття в Медікер та Медікейд, знижку податків та спрощення податкової системи, більш ефективної боротьби із злочинством, поліпшення медичної опіки для всіх, здається, із страху помсти під час чергових виборів заінтересованих і більш зорганізованих груп. Більшість виборців не є задоволені політикою Адміністрації Билла Клінтона, але нерішучість і протистояння новиобраної республіканської більшости в Конґресі також відчужують їхніх недавніх прихильників. Нарід тратить довір'я до обох панівних партій і

(Закінчення на стор. 3)

Ганна Рудавська

ПРОБЛЕМИ БЕЗПЕЧНОСТИ ПРОДУКТІВ ХАРЧУВАННЯ В УКРАЇНІ

II

В екологічних умовах України особливо хвилюють нас питання забруднення продуктів харчування радіонуклідами, зокрема такими довгоживучими, як цезій, стронцій і плутоній.

Величезна кількість радіонуклідів попала в довкілля в результаті випробувань ядерної зброї. Джерелом надходження радіонуклідів у зовнішнє середовище є також підприємства гірничої промисловости, електростанції, які працюють на мінеральному паливі, і підприємства ядерного паливного циклу. Радіонукліди розсіюються на поверхні землі і включаються в біологічні цикли.

Характер і рівень радіонуклідів у продуктах харчування визначається тими радіяційними умовами, які склались в даному реґіоні. Забруднення може мати поверхневий і структурний характер. Нерозчинні радіонукліди забруднюють рослини тільки з поверхні, а розчинні засвоюються через коріння, листя, стебла і плоди. Ступінь їх просякання залежить від типу ґрунту і виду рослини. Нагромадження цезію і стронцію в рослинних і тваринних організмах може бути значно вищим, ніж у навколишньому середовищі.

Технологія перероблення і кулінарна обробка приводять до значного зниження вмісту радіонуклідів у продуктах харчування. І все таки після чорнобильської катастрофи концентрація радіонуклідів у продуктах харчування сильно підвищилась. Не можна забувати і про те, що коли вміст радіонуклідів і не перевищує діючих тимчасових норм, то постійно користуватись цими нормами не можна. На конференції „Проблеми дитячого харчування в умовах забруднення середовища радіонуклідами", яка відбулась в кінці жовтня 1990 року в Мінську з ініціятиви комітету „Діти Чорнобиля", зазначалося, що рекомендації ВНДІ сільсько-господарської радіології, який створено в Києві, нанесли величезної шкоди здоров'ю дітей. А здоров'я дітей — це не тільки медична проблема — це соціяльно-політична проблема — проблема здоров'я нації. Рекомендації Інституту Сільсько-Господарської Радіології можна розцінювати як нову форму наукового ґеноциду. Та, на жаль, координаційна Рада радіобіології південного (київського) відділу ВАСГНІЛ (тепер Української Сільсько-Господарської АН) завзято захищає ці рекомендації. А між тим будь-яка доза радіяції, якою малою вона б не була, є небезпечною для людини, тим більше для дитини. Доза опромінення з кожним роком росте, тому що радіонукліди включаються в трофічні ланцюги, які ведуть в організм людини через продукти харчування і воду. Біогеохемічні умови, які створились в ряді реґіонів України згідно з вченням акад. Вернадського є фактично зонами лиха, в яких не тільки не можна проживати людям, але і не можна вести сільсько-господарське виробництво. Про це попереджував акад. Дмитро Гродзінський ще в перші дні після чорнобильської трагедії. Велика стурбованість з приводу наслідків чорнобильської катастрофи була і в акад. Леґасова. І треба не скривати справжній стан справ, а діяти. „Песимізм інтелекту — це оптимізм дії, оптимізм волі" (П'єр Раме).

У важких випадках захворювань, пов'язаних з дією високих доз радіяції, не обійтись без спеціяльних медичних препаратів, гемо- і ентеросорбентів. Але, на жаль, їх в Україні недостатньо і для важко хворих людей. В умовах же хронічної дії низьких доз радіяції, які склались в наших конкретних умовах, зростання колективної дози опромінення можна сповільнити, в основному, за рахунок масового профілактичного харчування і використання речовин, які м'яко бьокують дію радіяції, тобто за рахунок природних радіопротекторів.

м. Київ

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

„Рятуйте мої гроші"!

Поглянувши на заголовок, скаже читач — це, певно, так для жарту подано. На жаль, це правдива історія, яку представники Клюбу Сеньйорів в Ню Йорку почули з уст особи, яка опинилася в домі для немічних. В розмові з нею вони не могли довідатися про суму зложених грошей у різних банках, які тепер знаходяться під контролею влади, тому що вона не мала жодного правного документу про розподіл свого майна в разі її неспроможности заряджувати ним. Цей вислів заскочив відвідувачів, бо не сподівалися, щоб людина прив'язувала так мало уваги своїм маєткам. Ми умисно навели цей приклад, щоб показати, скільки наших людей, передовсім самітних, через свою несвідомість, впертість чи байдужість, зволікають чи уникають зробити порядок із своїм майном тоді, коли ще в силі це зробити. Заощадження їхньої тяжкої праці без леґального документу (завіщання) переходять в чужі руки, звичайно на утримання тих, які на це не заслужили. Прикро подумати, як із майна наших людей користає хтось інший, а не наша громада. Причина — ота наша байдужість. Все швидко біжить, а людської долі нікому розгадати. В країні нашого проживання життя немислиме без різного роду леґальних забезпечень. Маючи таке, здається, що легше жити.

Ніхто не має права заборонити комусь розпоряджувати своїм майном. Це його особиста справа. Однак, крім того існує ще неписане право, назвім його мораль-ним, у відношенні людини до своєї громади, з якою во-на споріднена. Це вже в на-турі людини жити з іншими, щоб ділитися своїми думка-ми та порадами. Власне тут є той ланцюг, що в'яже всіх у спільній праці для добра громади, яка не належить до багатих, але жертвенність її подивляють інші.

Закінчуючи, хочемо ще раз звернутися до всіх тих, які ще не мають леґального забезпечення свого майна, щоб зробили це, при цьому не забувати про потреби України, як теж організацій і установ на поселеннях. У справі пояснень чи порад просимо звертатися до Управи Клюбу Сеньйорів, що міститься в домівці „Самопомочі" в Ню Йорку. Лише спільними силами можна осягнути багато. Хочемо вірити, що наше звернення не залишиться без відгуку.

О. Мотиль

Ню Йорк, Н. Й.

Заклик на часі

З душевною радістю прийняв я „Заклик" Церковної ради Світового Конґресу Українців, поміщений в „Свободі" ч. 166 з 1-го вересня ц. р. В тім заклику проявляється дія Святого Духа. Вже час найвищий всім нам, українцям двох наших Христових Церков, змінити свою настанову — упередження, якщо ще десь покутує, до другого віроісповідання. Ми мусимо усвідомити собі раз на все, що ми всі є Божі діти і що Ісус Христос страждав, помер і воскрес за нас усіх, щоб з любови довершити акт спасіння наших душ!

Апостолят Пасторальної Опіки Хворих Української Католицької Церкви в Ню Йорку вже 12-ий рік практикує екуменізм, дію любови ближнього. Служащий апостоляту відвідує на просьбу о. митрофорного протопресвітера Володимира Базилевського хворих православного віроісповідання в шпиталях, піклувальних і в приватних домах. Ось останньо з України прибула завдяки американської фундації „Ґіфт оф Лайф" 13-літня дівчинка Оксана Дрозд з мамою Марією на складну операцію відкритого серця. Одна операція вже відбулася, друга буде незабаром, і тут, в шпиталі Давнстейт Бруклин юніверситі медікал сентер занесли святі молитви і слова розради два служителі двох Церков — Православної й Греко-Католицької.

Радіймо, з вірою включаймось в дію Святого Духа! Обіймім себе як брати і сестри Ісуса Христа, як віруючі християни, нащадки тисячолітнього київського благочестя. Не шукаймо, що нас ділить, а шукаймо, що нас єднає, дивімся на розп'ятого Ісуса Христа й сповнім Його святу волю: „Щоб усі були одно!"

о. диякон Юрій Малаховський

Ню Йорк

Ярослав Ткачівський

Два береги

Укотре стоїмо на різних берегах ріки нашого життя з надією, що між нами постане веселковий міст єднання...

Такий чарівний світ,
Де яблуневий цвіт,
Де водограї б'ють
І де шумлять смереки.
Вже поміж нас ріка,
Прозора і стрімка.
Веселки воду п'ють,
А ти чомусь далеко.

Ти чиясь... Хто винен: ти чи я?
Спогади затінюють роки.
Поміж нами часу течія,
А серця побрались на віки.

Такий казковий світ,
Де яблуневий цвіт,
Де водограї б'ють
І де шумлять смереки...
Знов поміж нас ріка
З обручкою рука.
Веселки воду п'ють,
А ти чиясь, далека.

Ти чиясь... На моїм серці щем,
А слова твої летять увись:
„Повернись, бо я чекаю ще
І тепер — як тоді, як колись..."

Цей незбагненний світ —
Осипавсь яблунь цвіт
І водоспад затих,
Лиш ніжно хвиля грає,
Пливе кудись ріка...
Доросла вже донька,
Зовсім така, як ти,
Але тебе немає.

Ми з тобою, як два береги однієї ріки...

Івано-Франківське

РЕСПУБЛІКАНСЬКА...

(Закінчення зі стор. 2)

шукає за якоюсь новою силою, за „неопреділеними" чи навіть третьою партією з моральним проводом, яких, одначе, на обрії не видати, хоча активізуються Росс Перо і Колін Повелл.

Після повороту з відпочинку чи із своїх виборчих районів, конгресменам треба буде продовжувати, де перервали. Колосальний державний борг сам не сплатиться і накопичений бюджет сам не збалянсується. Реформи в справах іміґрації є теж потрібні, бо це пов'язане з оподаткуванням і зі зростанням злочинства; безпека і спокій на вулицях міст і підміських поселень самочинно не повернуть. Отож треба відверто і сміливо братись до розв'язки тих пекучих проблем.

ІЗРАЇЛЬСЬКІ ВОЯКИ застрілили трьох арабських бойовиків, які намагалися проникнути у „зону безпеки" на півдні Ливану, контрольовану ізраїльськими збройними силами. Відразу після того ізраїльські артилеристи нещадно обстріляли село Ваді Слукі. Головною опорою шіїтських терористів у Ливані є „Гезболла" (Партія Аллаха), яку активно підтримує Іран. „Гезболла" поставила собі за мету витіснити ізраїльтян з анкляву на півдні країни, де мешкає понад 200,000 арабів, переважно шіїтів. Заодно з „Гезболлою" діють декілька радикальних палестинських груп, які чинять рішучий опір процесові мирних переговорів між Палестинською визвольною організацією та Ізраїлем. Від початку цього року на півдні Ливану вбито 135 і поранено 296 осіб.

У ВІВТОРОК, 12-ГО ВЕРЕСНЯ, республіканці обрали сенатора Вілліяма Рота зі стейту Делавер на голову Сенатської фінансової комісії, місце сенатора Роберта Пеквуда зі стейту Ореґон, який під впливом закидів непристойної поведінки та надужиття свого сенатського становища мусів зрезиґнувати минулого тижня. В. Рот є членом згаданої комісії від 1973 року, йому тепер 74 роки, а в Сенаті він від 1970 року й тому вважається республіканським сеньйором зразу після сенатора Роберта Дола з Кензас, теперішнього керівника сенатської більшости. Становище голови Сенатської фінансової комісії є дуже важливим і впливовим, бо в її юрисдикцію входять такі питання, як податки, Медікер, Медікейд, допомога потребуючим і міжнародна торгівля.

СИЛИ БЕЗПЕКИ Срі Лянки унеможливили підготовлений тамільськими екстремістами атентат на прем'єр-міністра Індії Нарасімгу Рао. Про плян атентату поліція завчасно дізналася від раніше заарештованого бойовика сепаратистської групи „Тигри визволення Таміл іляму". Правоохоронні органи Срі Лянки вважають, що індійський прем'єр став об'єктом пімсти „тигрів" після того, як Індія почала вимагати від Срі Лянки видати лідера „тигрів" Прабнгакарана і двох його найближчих помічників. Саме вони були головними організаторами вбивства в 1992 році прем'єр-міністра Індії Раджіва Ґанді.

Святкування 4-ої річниці відновлення самостійности України у Клівленді

Громадський Комітет на чолі з молодим Андрієм Дем'янчуком і штабом працівників в рамках місцевого УЗО вшанував 4-ту річницю відновлення самостійности України фестивалем-концертом, в залі і на посілостях української православної церкви св. Тройці в Норт Роялтоні, Огайо 20-го серпня.

Мґр Василь Ліщинецький, голова УЗО, офіціяльно відкрив імпрезу і привітав передусім: присутніх священиків з їхніми родинами, відтак членів вокально-танцювального ансамблю „Черкаські Козаки" та чисельну публіку. У вступному слові він також згадав про свою недавню подорож в Україну, не зважаючи на різні труднощі він оптимістично оцінює хід подій в Україні.

Слідуючою точкою був виступ ансамблю „Черкаські Козаки". Вони почали національним гимном, співом з оркестрою „Ще не вмерла Україна", а ціла заля, вставши з місць, також співала. Артисти виступали в кольоритних народних строях, співали при акомпаньяменті оркестри переважно бадьорі і маршові пісні, з історичнопатріотичною тематикою, як „Великий луг", „Віє вітер" та веселі, рвучкі: „Закаблуки", „Ой дуб дуба..." і т. д. Мистецькі керівники ансамблю — брати Юрій і Василь Марштупи. Окремі точки заповідав з гумором Василь Марштупа. Атракцією концерту був виступ солістки Евгенії Крикун. У народному жанрі вона відспівала в супроводі хору з оркестрою ряд пісень, зокрема на слова Василя Симоненка „Виростеш ти сину...".

Танцюристи танцювали з шаблями та бубнами і розвеселили глядачів. Ансамбль є дуже здисциплінований та згармонізований, виконують свої точки з козацькою енергією.

Заповідач Василь Марштупа з гумором згадав про заснування ансамблю ще в 1984 році за часів комуністичного режиму, коли не було безпечно співати українських патріотичних пісень.

У другій частині програми зі святочною доповіддю виступав мґр Мирон Федорів з Дітройту. Прелеґент — фармацевт, громадський активіст, активний в організаціях СУМ і ТУСМ і два роки працював в Україні, де очолював одну з ділянок охорони здоров'я.

Д-р Володимир Боднар

Святкування незалежности України у Вілліямставні, Н. Дж.

У розмові з посадником Дж. Лубі під час святкувань незалежности України у Вілліямставні (зліва): о. Йосип Мартинюк, парох української католицької церкви свв. Петра і Павла, А. Кобаса, посадник Дж. Лубі та адміністратор Монро повіту Нік Піледжі.

Павло Лісний з своїми дітьми Ларисою та Павлом, мол., красуються своїми вишиванками.

Цьогорічні святкування четвертої річниці незалежности Українии почались на площі перед будинком Міської Ради, де зібралась досі найбільша кількість людей. Майже всі були вдягнені у вишивані сорочки і тримали в руках американські і українські прапорці. Під час відспівання американського й українського гимнів, піднесено український прапор. Александер Кобаса відчитав програму свята, та попросив до слова о. Йосифа Мартинюка, який дуже гарно і коротко начеркнув значіння і ціль цього свята, та відмовив молитву за Україну і український народ. Промову про четверту річницю незалежности англійською мовою виголосила Ольга Прицька, а українською Іван Васюрко. Опісля посадник Джек Лубі коротко говорив про свободу, як боровсь проти комунізму у В'єтнамі, та прочитав проклямацію.

Документ проклямації посадник вручив А. Кобасі. Після того Стефанія Світенко вручила посадникові подарунок, а Ляриса Лісна китицю квітів. Кореспондентка тижневика „Плейн Ділер" Андрія Стентон, яка була присутня , помістила статтю з трьома знимками. Кореспондент „Курєр Пост" спізнивсь, але наступного дня в щоденнику появилась знимка з підписом „Українські святкування".

На закінчення всіх запрошено до домівки коло церкви, де під проводом Стефанії Світенко і Марії Флюнт жінки приготовили смачну перекуску.

Александер Кобаса

Звук бандур у Підкарпаттю — Солотвино

Підкарпатське містечко Солотвино над Бистрицею завжди було своєрідним культурним центром серед довколишніх сіл. Чудова церква, Народний дім-Просвіта через дорогу, де гуртувалась молодь, драматичний гурток, церковний і світський хори, культурно-освітнє спортове товариство „Луг", де молодь займалася самоосвітою, читаючи спільно історичні книжки та, головно, журнал „Самоосвітник", який інформував про культуру і боротьбу нашого народу. Вчилися також народних танців, пісень, вправ до пісень, а навіть військової дисципліни; руханок, впоряд у маршуванні, чеснот націоналіста, традиційних моральних засад.

Настоятелем молодечої організації „Луг" був парох Солотвинської церкви о. Микола Вонсуль. Це було ще за польської окупації, де під час кожної проповіді все стояли два польські поліцаї зі зброєю, цензуруючи патріотичні відозви. Часом після закінчення Служби Божої поліцаї забирали священика на поліційну станицю, обіцяючи наступного разу заарештувати за так зване „гайдамацтво". Бувало, що заарештовували й молодь, котра зі співами верталася з проб хору чи танків, — „за порушення нічного спокою".

За Совєтського Союзу „порушників" карали ще підступніше і брутальніше.

Й ось нарешті Україна здобула незалежність, а містечко Солотвино дочекалось чудової можливості розвинути найрідніше для кожного українця музичне мистецтво — гру на бандурі, що споконвіків, здається, вигравала саму долю українського народу.

Власне, ще в 1976 році в Солотвині було засновано дитячу музичну школу. З відділами фортепіяно, струнно-смичкових та духових інструментів. А невдовзі з'явився й відділ народних інструментів з клясою бандури, де першим викладачем була випускниця Івано-Франківської музичної школи ім. Січинського Марта Васеленчук. А з приходом досвідченої вчительки Надії Іроденко кляса бандури набрала особливого розвитку. Справжню славу Солотвинській школі принесло тріо бандуристок у складі: Надія Іроденко, Олександра Горішна, Світлана Гоцанюк. За рік свого існування ансамбль узяв участь у багатьох масових заходах, здобув цілий ряд нагород, отримав захоплені відгуки в пресі.

Н. Іроденко

Викладачі бандури Надія Іроденко й Олександра Горішна вже чотири роки ведуть ансамбль бандуристів із 16 осіб, успішно виступаючи на сценах Львівщини. У їхньому репертуарі є лемківські народні пісні, історичні твори, жартівливі пісні місцевих композиторів, зразки зарубіжної клясики. „Якщо будуть жити в нашому мальовничому краю люди, які цінять бандуру, то дзвін її струн ніколи не затихне, а буде вічно жити в народі", — вважає Надія Іроденко.

Стефанія Чорна-Досінчук

В ПОНЕДІЛОК, 11-го вересня, паризька поліція здійснила облаву у мусулманських районах столиці. Затримано 36 осіб, які можуть бути причетними до недавніх вибухів у Парижі та інших містах країни. У висліді обшуків знайдено зброю, а також важливі компромітуючі документи. Це вже друга облава за останні чотири дні. Минулої суботи поліція заарештувала в Ліоні 22 мусулман. Президент Франції Жак Шірак заявив, що організаторами терористичних акцій були ісламські екстремісти, які вже довший час мешкають у Франції і є громадянами країни. „Ми маємо справу з тими, хто буквально одержимий ідеями фундаменталізму і сповнений дикої, божевільної ненависти до людей",— підкреслив президент Ж. Шірак.

У ПОНЕДІЛОК, 11-ГО ВЕРЕСНЯ, в Ню Йорку розпочався шаховий турнір за першенство світу в цій ділянці спорту. На 107-му поверсі Світового торговельного центру у звуконепроникній, але з усіх сторін оскленій кімнаті, до шахівниці засіли чемпіон світу Ґері Каспаров і його опонент Вісванатан Ананд. Їхнім змаганням можуть приглядатися туристи через скляні стіни звуконепроникаючої кімнати. Після 27 ходів, упродовж трьох з половиною годин, перша із 20 ігор закінчилася на пропозицію Ґ.Каспарова та згодою В. Ананда ремісом і друга також.

У ВАШІНҐТОНІ БЮРО ПЕРЕПИСУ ствердило, що велика післявоєнна міґрація американців з одного стейту до іншого мабуть закінчилась. Базуючись на найновіших обрахуваннях ця міґрація, що свого часу змінила політичне, соціяльне і економічне обличчя країни, значно зменшилась. Спостерігачі уважають, що причиною цього є не тільки старіння, збільшення двозаробіткових родин, зменшення кількости дітей в родинах, але в першу чергу постійне відчуття фінансової непевности у сьогоднішні часи. Все це впливає на теперішню громадськість і значно гальмує їхню мобільність.

НА ЖУРНАЛЬНОМУ РИНКУ АМЕРИКИ з'явилися два нові політичні часописи — ліберальний "Джордж", редаґований молодшим Джоном Ф.Кеннеді, та консервативний "Віклі Стандард", редаґований одним із чільних республіканських інтелектуалів Вілліямом Крістолом, за фінансовою підтримкою знаного видавничого маґната Руперта Мирдока. Обидва видання виглядають доволі амбітно — як за добором і подачею матеріялів, так і за своїми початковими накладами: 500,000 у "Джорджа" та 100,000 у "Стандарду".

Ділимося сумною вісткою з рідними, приятелями і знайомими, що 12-го вересня 1995 р. по довгій і тяжкій недузі відійшла у вічність на 82-му році життя наша найдорожча МАМА, СЕСТРА, ТЕТА і БРАТОВА

бл. п.

ДАРІЯ ПЕНЦАК
з дому РАТИЧ

ПАРАСТАС відбудеться в неділю 17-го вересня 1995 р. о год. 5:30 веч. в похоронному заведенні Насевича 109 E. Tabor Rd., Філядельфія, Па.

ПОХОРОН в понеділок 18-го вересня о год. 9-ій ранку з того ж похоронного заведення до української католицької церкви Христа Царя, а опісля на цвинтар у Факс Чейсі, Па.

Залишила в смутку:
сина — ЮРІЯ
братів — ЄФРЕМА з дружиною ДАРІЄЮ дітьми і внуками
— ІРИНЕЯ з дружиною ҐІЗЕЛЕЮ дітьми і внуками в Канаді
братові — МИРОСЛАВУ РАТИЧ з родиною в Україні
— ЄВГЕНІЮ РАТИЧ
та ближчу і дальшу родину в ЗСА, Канаді й Україні.

У глибокому смутку ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що з волі Всевишнього у вівторок 12-го вересня 1995 р. на 88-му році життя відійшов від нас у вічність наш улюблений і незабутній МУЖ, БАТЬКО, БРАТ і СТРИЙКО

бл. п.
д-р прав
МИРОСЛАВ КЛЮФАС

ПАНАХИДА — в п'ятницю 15-го вересня о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Петра Яреми, 129 East 7th St., New York, N.Y.

ПОХОРОН — в суботу 16-го вересня 1995 р. о год. 9:00 ранку в похоронному заведенні Петра Яреми, а о год. 9:30 ранку в церкві св. Юра в Ню Йорку, тоді на цвинтар Св. Духа в Гемптонбургу, Н. Й.

Горем прибиті:
дружина — ВІКТОРІЯ
дочки — ОЛЕКСАНДРА КОТАС з мужем ПАВЛОМ і донечкою МАҐДАЛИНОЮ
— АННА ДИЧИК з мужем ПАВЛОМ
сестри — ЛЮБА МОСЕВИЧ
— МАРТА ДОБЕРЧАК з дітьми і внуками
— ТЕОДОЗІЯ САВИЦЬКА з мужем ЗИНОВІЄМ, дітьми і внуками
брати — ЕМІЛЬ з дружиною ІРЕНОЮ, дітьми і внуками
— ЯРОСЛАВ з дружиною ГАЛИНОЮ і дочками
братові — ОКСАНА КЛЮФАС, вдова по ОРЕСТОВІ, з дітьми і внуками
— МАРІЙКА КЛЮФАС, вдова по МАРКІЯНОВІ, з дітьми і внуками
діти і внуки бл. п. брата РОМАНА і ЯРОСЛАВИ КЛЮФАС
діти і внуки бл. п. брата ВСЕВОЛОДА і СОФІЇ КЛЮФАС
та ближча і дальша родина в ЗСА, Канаді, Польщі й Україні.

Замість квітів родина просить складати пожертви на Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля.

ПОДІЇ

ВПИСИ ДО УМІА В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Місцевий відділ Українського Музичного Інституту Америки з нагоди початку нового навчального року оголошує, що вписи учнів до інституту проводитимуться у суботу, 16-го вересня, від 1-ої до 3-ої год. по полудні в домівці УМІА, 136 Друга аве., 4-ий поверх в Ню Йорку (Дім Визвольного Фронту). Предмети навчання: фортепіяно, скрипка та спів. Прізвища викладачів та числа їх телефонів поміщені у ч. 174 „Свободи" з 14-го вересня ц. р.

ГРОМАДСЬКІ ІМПРЕЗИ

Редакційні вістки про громадські імпрези *будуть поміщені у* **„Свободі"** **тільки після появи платних оголошень у щоденнику або „Українському Тижневику".**

Редакція „Свободи"

ДО ВСІХ ЧЛЕНІВ УНСоюзу

Пригадуємо, що вкладки за забезпеченеві грамоти є платні на 1-ий день місяця, а не при кінці.

Просимо своєю точною вплатою допомогти секретареві вашого Відділу на час розчислитися за збірку вкладок до Головної Канцелярії.

Головна Канцелярія УНСоюзу

ПОВІДОМЛЕННЯ

секретарям та новим членам УНСоюзу

Всі українномовні нові члени УНС, які набули грамоти у Департаменті Дорослих, від 1-го вересня 1995 р. одержать „Свободу" один місяць безплатно, щоб запізнати їх з нашою газетою та заохотити стати передплатниками. Англомовні члени отримають чотири безплатні числа "The Ukrainian Weekly".

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ

Гурт...

(Закінчення зі стор. 1)

ном Хмельницьким. Там, у Каневі, покоїться прах великого Тараса Шевченка. Саме там напередодні відродження української держави ми створили перший в Україні ансамбль патріотичної козацької пісні „Черкаські козаки".

До ЗСА група приїхала у складі 20-ти осіб. Ю. та В. Марштупи самі стали менаджерами ансамблю. Із вдячністю вони згадують організації УККА і КУК, які допомогли „Черкаським козакам" у сьогоднішньому турне.

У концертах групи бере участь Заслужена артистка України Євгенія Крикун.

— Велика майстриня козацької пісні, співачка розпочала свій творчий шлях в Гуцульському ансамблі пісні і танцю Івано-Франківського. Потім її запросили до Черкаського державного народного хору. Пісні Євгенії Крикун линуть по всьому світі, примножуючи славу українській культурі: вистачить згадати знамениті „Мамину вишню" або „Степом, степом!" — пісні, які завдяки мисткині стали дуже популярними.

Інформації про місця і дати виступів „Черкаських козаків" поміщені в оголошенні у „Свободі", ч. 171 з 9-го вересня ц. р.

Вокально-інструментальний гурт „Черкаські козаки".

Вийшло доповнене видання „Модерних українських оповідань"

До збірки „Modern Ukrainian Short Stories", яку також можна назвати від Василя Стефаника до Віталія Шевчука, ввійшли одні з кращих оповідань української літератури. Ми сміливо можемо віднести цю збірку до клясики нашої літератури, не зважаючи на те, що до неї ввійшли такі письменники як Євген Гуцало, Микола Вінграновський та Валерій Шевчук, які є нашими сучасниками. Зміни, що сталися за останні роки в Україні, мали вплив і на культуру. Пошуки нового заполонили сьогоднішню літературу і мистецтво, та ранні твори цих письменників мають більше спільного з літературою 20-их років, ніж із теперішньою.

Текст у цій збірці подається двома мовами. Поряд із мовою оригіналу є паралельно англійський переклад проф. Юрія Луцького. Як і перше видання, що вийшло у 1973 році, так і це рекомендується для філологів, для заавансованих студентів університетів, які цікавляться літературою. Паралельний переклад англійською мовою може зацікавити і бути корисним також для студентів університетів, які вивчають англійську мову в Україні.

Проф. Юрій Луцький був професором російської та української літератур у Торонтонському університеті і є автором численних праць.

Книжку в ціні 27.50 дол. можна замовляти в: Ukrainian Academic Press, 6931 Yosemite St., Englewood, Colo. 80112.

БОСНІЙСЬКІ...

(Закінчення зі стор. 1)

мо, дума вимагає, щоб російський уряд вийшов з програми НАТО „Партнерство для миру" і односторонньо скасував міжнародні санкції проти Сербії. Виуступаючи на цій конференції, депутат Сєрґєй Юшенков сказав, що „боснійський конфлікт намагаються використати шовіністичні і комуністичні сили, які займали в колишній Югославії панівне становище. Їх підтримують такі самі сили в Росії, а це може привести до нового протистояння між Росією і Заходом".

АВТОР ЛИСТА — ЯРОСЛАВ ХАРЧУН

Автором листа до редакції „Чому й кому 'важко вживати українську мову'?" („Свобода", ч. 173 з 13-го вересня 1995 р.) є Ярослав Харчун з Монтреалю, Канада. — **Ред.**

ВИПУЩЕНО СЛІВЦЕ „НЕ"

В дописі Х. Навроцької п. з. „Не раз ми бажали б...", що появився у „Свободі" з середи, 6-го вересня, має бути „не завжди було легко"... у першому реченні. — **Ред.**

ПОВІДОМЛЕННЯ

для членів 145-го Відділу

З днем 1-го жовтня 1995 року 145-ий Відділ злучиться з Відділом 161-им, якого секретарем є:

МИКОЛА ДЯКІВСЬКИЙ

Просимо членів 145-го Відділу звертатися у всіх справах плачення вкладок та забезпечення до секретаря 161-го Відділу на адресу:

Mr. Nicholas Diakiwsky
2065 Ridge Road Ext.
Ambridge, PA 15003
(412) 251-9266

ЗМІНА АДРЕСИ

До Адміністрації „Свободи"
30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302

Прошу змінити мою адресу

❑ **„Свободи"**
❑ **„The Ukrainian Weekly"**

Моя СТАРА АДРЕСА була:

Число Відділу (якщо член УНС) ....
Ім'я і прізвище ....
Адреса ....
....

Моя НОВА АДРЕСА така:

Ім'я і прізвище ....
Адреса ....
....

На зміну адреси проситься
ОБОВ'ЯЗКОВО ДОЛУЧИТИ $1.00
ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗМІНИ АДРЕСИ ТРИВАЄ 1-2 ТИЖНІ

✲ ПРАЦЯ ✲

✲REAL ESTATE✲

✲ REAL ESTATE ✲

ВІДІЙШЛИ • ВІД НАС •

ПЕТРО БОСИК член УНС Відд. 146-го Т-ва ім. Івана Франка у Воррен, Миш. помер 10-го січня 1995 року на 85-му році життя. Нар. 1909 року в Україні. Членом УНС став 1966 року. Залишив у смутку кузина Володимира Стасіва та ближчу і дальшу родину в ЗСА і в Україні. Похорон відбувся 17-го січня 1995 року на цвинтарі Оливна Гора в Дітройті, Миш.

Вічна Йому Пам'ять!

Г. Корбяк, секр.

МИХАЙЛО ПОЛЯНИЦЯ член УНС Відд. 341-го Т-ва ім. І. Головінського в Віндсорі, Онт., Канада помер 16го січня 1995 року на 71-му році життя. Нар. 1923 року в Україні. Членом УНС став 1969 року. Залишив у смутку дружину Олену, дітей і внуків та дальшу родину в Україні. Похорон відбувся 15-го січня 1995 року на цвинтарі Windsor Memorial Garden у Віндсорі, Канада.

Вічна Їй Пам'ять!

Анна Петришин, секр.

✲ FUNERAL DIRECTORS ✲